

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 521/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., L., zastúpenej advokátom JUDr. V. H., R., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob/74/2013 z 27. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob/74/2013 z 27. júna 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľka bola v procesnom postavení navrhovateľky účastníčkou konania o zaplatenie sumy 33 857,76 € vedeného pred Okresným súdom Martin (ďalej aj „okresný súd“). Okresný súd rozsudkom č. k. 17 Cb/114/2009-299 z 22. júna 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 17 Cb/114/2009-336 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) návrhu čiastočne vyhovel a vo zvyšku ho zamietol. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil a vo výroku o trovách prvostupňového konania rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v sťažnosti opisuje právnu podstatu sporu, konkrétne že medzi ňou a obchodnou spoločnosťou K., s. r. o., bola uzavretá zmluva o podnájme nebytových priestorov na dobu určitú od 1. januára 2005 do 31. decembra 2009. Podľa sťažovateľky však počas celého konania nebolo dokázané, že by uvedená zmluva *„mala nejakým právnym aktom skončiť svoju účinnosť pred termínom 31. 12. 2009.*

Krajský súd nakoniec rozhodol tak, čo vyplýva z odvolacieho Rozsudku str. 10, že navrhovateľ mal predsa sám aktívne pristupovať k vzájomnému usporiadaniu vzťahov vyplývajúcich z nájomnej zmluvy a že jeho právny titul bol v rozpore so zásadami poctivého styku a tak rozhodol, že má nárok na nájomné iba za obdobie od mesiaca január 2009 - až do mesiaca apríl 2009 a na druhej strane právnu ochranu (neprižnal mu právo na nájomné) mu neposkytol za obdobie od mesiaca máj 2009 do mesiaca december 2009.

Treba konštatovať, že toto je svojvoľný postup odporcu. Na jednej strane odporca považuje Zmluvu o podnájme platnú a na druhej strane neprižná navrhovateľovi z tohto právneho titulu právo na nájomné za väčšinu obdobia t. j. od mája 2009 až do decembra 2009.

Sme toho názoru, že ide o porušenie zmluvnej voľnosti účastníkov, ktorú vyjadrili v zmluve, ktorá zásahom súdnej moci bola obmedzená a to bez zákonného dôvodu.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka hodnotí právny názor krajského súdu o tom, že *„právny titul je v rozpore so zásadami poctivého styku“*, ako absurdný. Vzhľadom na to nepovažuje rozhodnutie za spravodlivé, keďže by nebola žiadna právna istota *„o účinnosti*

zmluvy, ktorú by mohol súd bez jasného a daného právneho dôvodu kedykoľvek vyhlásiť za nepoctivú hoci je platná“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal rozhodnutie, ktorým vysloví, že napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob/74/2013 z 27. júna 2013 *„bolo porušené právo navrhovateľa na spravodlivé prejednanie veci pred súdom a právo navrhovateľa na súdnu ochranu“.*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle

konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02,

III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s výkladom právnych noriem relevantných v danom prípade a najmä s aplikáciou § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 265 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „obchodný zákonník“).

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 17 Cb/114/2009-299 z 22. júna 2012 v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 11 285,92 € a úrok z omeškania v rozsahu bližšie špecifikovanom v rozsudku okresného súdu, ako aj v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, a vo výroku o trovách prvostupňového konania rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V relevantnej časti napadnutého rozsudku krajský súd zvýraznil, že *„napadnutému rozsudku predchádzal rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 13 Cob/94/2011-280 zo dňa 19. januára 2012, ktorým bol rozsudok Okresného súdu v Martine č. k. 17 Cb/114/2009-189 zo dňa 5. 11. 2010 v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 33.857,76 Eur s príslušenstvom a výrok o trovách prvostupňového konania zrušený a vrátená vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k zrušujúcemu výroku rozsudku prvostupňového súdu krajský súd vyslovil záver, že pokiaľ bola žalovaným v rámci konania súdu prvého stupňa vznesená námietka konania žalobcu v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné i v tejto rovine okresným súdom zhodnotiť samotné úkony a správanie sa účastníkov, s poukazom na obsah Zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom na č. l. 132 - 134 spisu. Krajský súd vyslovil záver, že nie je možné, aby zákonná úprava skončenia podnájmu a výkon práv z takéhoto podnájomného vzťahu bola posudzovaná izolovane od ust. § 3 Občianskeho zákonníka a § 265 Občianskeho zákonníka, keď zvýraznil, že na jednej strane je síce zákonná úprava*

o spôsobe skončenia podnájomného vzťahu, ktorú je potrebné rešpektovať, ale súčasne je nevyhnutné, aby v jednej rovine bol tento zákonný spôsob skončenia a nároky z toho vyplývajúce posúdené cez ust. § 265 Obchodného zákonníka a ust. § 3 Občianskeho zákonníka. V rámci nového konania uložil okresnému súdu vyhodnocovať samotné úkony, správanie sa účastníkov, tak žalobcu, ako i žalovaného vo vzťahu k spôsobu (ďalšieho) trvania podnájomného vzťahu cez ust. § 3 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka s tým, že okresný súd vyhodnotí jednotlivo úkony žalobcu, žalovaného, doplní v tomto smere dokazovanie za dôkaznej povinnosti oboch sporových strán a následne po zhodnotení dôkazného právneho stavu vo veci opätovne rozhodne.“.

Krajský súd sa napadnutým rozsudkom aplikujúc § 219 ods. 2 OSP stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu a v podrobnostiach naň poukázal. Na zvýraznenie vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu uviedol tieto závery:

„K námietke týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia, a to zo strany žalobcu, jeho konania v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, keď zotrval na názore, že v danom prípade išlo o legálny stav, keďže podnájomná zmluva medzi žalobcom a žalovaným bola platne uzavretá do 31. 12. 2009, pričom dátum konca podnájomného vzťahu bol dopredu jasný a vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu žalovaného, týkajúcemu sa nesprávneho vyhodnotenia konania žalobcu cez úpravu v ust. § 3 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka, čo sa týka priznaného obdobia január až apríl 2009 s tým, že nie je možné deliť obdobie uplatneného nároku žalobcu na cenu prenájmu na dve časti, keďže zo správania sa účastníkov už zo začiatku januára 2009 bolo zrejmé, že nebytové priestory boli žalobcovi odovzdané spolu s kľúčmi tak, že žalovaný do nich nemal prístup a žalobca už vtedy avizoval prenájom predmetných nebytových priestorov, tak krajský súd vo všeobecnosti, vo vzťahu k ust. § 3 Občianskeho zákonníka uvádza, že výkon (realizáciu) občianskych práv treba odlišovať od aplikácie noriem občianskeho práva. Aplikáciou noriem občianskeho práva je potrebné rozumieť používanie noriem občianskeho práva na to splnomocnenými orgánmi. Výkon práva ako jeden zo spôsobov realizácie práva predpokladá uvádzanie noriem občianskeho práva do života prostredníctvom subjektov občianskeho práva. Výkon práva musí byť právom dovolený (aprobovaný). Pre výkon subjektívnych občianskych práv je potrebné vychádzať z ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných

vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Predmetné ustanovenie práve zakazuje taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore so základnými pravidlami, pravidlami morálky, princípom právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Tieto zásady je potrebné premietnuť do vzájomného vzťahu subjektov občianskeho práva, do istého vzájomného rešpektovania sa, potrebnej miery tolerancie, to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Definícia dobrých mravov nikde nie je normatívne upravená, keď pod pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá takého charakteru, ktoré za určitých okolností môžu nadobudnúť povahu právnej normy. Nemožno vylúčiť z hľadiska aplikácie ust. § 3 Občianskeho zákonníka, aby sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu prihliadlo, hoci úplne výnimočne, aj na okolnosti spočívajúce v osobách alebo pomeroch účastníka, ktorý sa domáha, ochrany proti neoprávnenému zásahu, ide o okolnosti, ktoré si svojou závažnosťou tento ohľad vyžadujú vzhľadom i na zákonnú úpravu a okolnosti konkrétneho prípadu. Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedený záver poukazuje i na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010...“

Nadväzne na to krajský súd konštatoval, že zo strany okresného súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, a vyjadril súhlas „so záverom prvostupňového súdu, ktorý na základe zisteného skutkového stavu vyslovil, že medzi účastníkmi bola uzatvorená Zmluva o podnájme nebytových priestorov zo dňa 29. 09. 2006, ktorej predchádzala Dohoda o následníctve zo dňa 29. 09. 2006 a Zmluva o podnájme nebytových priestorov zo dňa 30. 12. 2004 s dohodnutou dobou nájmu na dobu určitú, teda od 01. 01. 2005 do 31. 12. 2009. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybne preukázané, že v januári 2009 žalovaný nebytové priestory nevyužíval, odovzdal žalobcovi kľúče, ktoré skutočnosti potvrdili i vypočuté svedkyne Jurkovičová a Ozaniaková, a zo Zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom z č. l. 132 - 134 spisu vyplynulo, že žalobca mal vedomosť už v mesiaci november 2008 o skutočnosti avizovania ukončenia nájmovej zmluvy zo strany žalovaného, ktoré ukončenie podľa žalobcu malo byť realizované finančným odškodnením žalobcu za predčasné ukončenie nájmu, čo potvrdil i žalovaný. Rovnako z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že po opustení priestorov žalovaným dochádzalo medzi, žalobcom a žalovaným k ústnym jednaniam, a navyše po opustení priestorov žalobca predmetné priestory inzeroval na prenájom. Táto dokázaná skutková okolnosť bola

základom pre posúdenie, či výkon práva žalobcu na zaplatenie ceny nájmu za obdobie od mesiaca január do mesiaca december 2009 je v súlade s ust. § 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 265 Obchodného zákonníka, a či k tomuto výkonu práva má súd poskytnúť právnu ochranu vzhľadom na preukázané okolnosti daného prípadu, a to jednoznačne neužívanie nebytových priestoroch žalovaným od mesiaca január 2009 s prihliadnutím na zákonnú úpravu v § 9 zákona č. 116/1990 Zb., ktorá upravuje možnosti ukončenia nájmu na dobu určitú tak vo vzťahu k prenajímateľovi, ako aj vo vzťahu k nájomcovi. Bolo zrejmé, že na strane žalovaného nebol naplnený žiaden z dôvodov vyplývajúcich z ust. § 9 zákona č. 116/1990 Zb. pre vypovedanie nájomnej zmluvy na dobu určitú a správanie sa účastníkov, i keď smerovalo k usporiadaniu vzájomných vzťahov, sa nenaplnilo, a preto správne postupoval prvostupňový súd, ak skúmal, či nastal výpovedný dôvod na strane žalobcu v zmysle zákonnej úpravy. Stotožňuje sa odvolací súd so záverom prvostupňového súdu, že bolo preukázané, že žalovaný sa dostal do omeškania s platením nájomného, čím vzniklo žalobcovi právo v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 116/1990 Zb. písomne vypovedať zmluvu uzavretú na určitý čas, ktoré právo však žalobca nevyužil a neuplatnil ho, naopak, napriek vedomosti o neužívaní priestorov žalovaným, ich opustením a vrátením kľúčov domáhal sa zmluvného plnenia - platenia nájomného za čas do skončenia nájmu uplynutím času. Práve táto reálna skutočnosť bola preto vzhľadom na správanie sa účastníkov konania, ich prebiehajúcich vzájomných jednaní určujúcou i pre odvolací súd vo väzbe na posúdenie, či výkonu práva žalobcu, v danom prípade práva na nájomné za obdobie od mesiaca január 2009 do mesiaca december 2009, má poskytnúť právnu ochranu. V tejto súvislosti zhodnocoval i odvolací súd správanie sa oboch sporových strán, tak žalobcu, ako i žalovaného, ktorý vzhľadom k tomu, že na jeho strane vznikol dôvod pre skončenie nájmu, a to kúpa vedľajšej nehnuteľnosti v roku 2008, mal podľa názoru krajského súdu iniciatívne pristúpiť k jednaniu a vyriešeniu situácie, ktorá nastala so žalobcom. Pokiaľ mal žalovaný uzavretý nájom na dobu určitú do 31. 12. 2009 a na jeho strane nebol naplnený žiaden zo zákonných dôvodov pre vypovedanie zmluvy, mal predsa on sám aktívne pristupovať k vzájomnému usporiadaniu si vzťahov vyplývajúcich z tejto nájomnej zmluvy, a preto pokiaľ týmto spôsobom nepostupoval, nebolo možné toto bremeno prenášať výlučne len na žalobcu. Bolo potrebné, tak ako správne vykonal okresný súd, na jednej strane rešpektovať zákonný spôsob skončenia nájmu, avšak vo väzbe na posúdenie cez § 3 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 265 Obchodného zákonníka.

Preto postup okresného súdu, ktorý zistený skutkový stav k nároku žalobcu na zaplatenie nájomného za obdobie od mesiaca január 2009 do mesiaca apríl 2009 zhodnocoval cez zákonnú úpravu v ust. § 9 ods. 2 písm. b) v spojení s ust. § 12 zákona č. 116/1990 Zb. a výkonu práva žalobcu - t. j. práva na nájomné za obdobie od mesiaca máj 2009 do mesiaca december 2009, neposkytol právnu ochranu cez úpravu v ust. § 3 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 265 Obchodného zákonníka, bol vyhodnotený ako vecne správny a krajským súdom potvrdený.

K odvolaciemu dôvodu žalobcu, že išlo o legálny stav a uzavretá zmluva bola platne uzavretá na dobu určitú a nebolo možné zasiahnuť do práva žalobcu a skonštatovať, že jeho právny titul je v rozpore so zásadami poctivého styku, tak krajský súd uvádza vzhľadom na zistenú skutkovú okolnosť, a to konanie prenajímateľa, ktorý napriek reálnej vedomosti o opustení nebytových priestorov žalovaným, prebiehajúcich jednaní o usporiadaní vzťahov, za trvania nájomnej zmluvy a plnenia znej domáhal, tak takýto postup (výkon práva) prenajímateľa nepovažoval odvolací súd za konanie v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, keďže nie je možné brať na zreteľ len záujem žalobcu na pripútanie žalovaného k predmetnej nehnuteľnosti napriek zmeneným okolnostiam, ktoré v danej veci nastali, a to, keď primárne žalovaný prejavil vôľu opustiť predmetný nebytový priestor, ktorú vôľu nakoniec žalobca rešpektoval tým, že mu boli odovzdané kľúče - t. j. žalovanému už plnenie spočívajúce v užívaní predmetu nájmu neposkytoval, na čo následne došlo i k inzercii zo strany žalobcu prenajať predmetnú nehnuteľnosť ďalšiemu subjektu. Za tejto situácie, pokiaľ samotné správanie sa účastníkov po opustení priestorov žalovaným smerovalo k ukončeniu tohto nájomného vzťahu, tak trvanie nájomnej zmluvy potom na dojednanú dobu v zmluve, teda na dobu určitú bolo v danom prípade právne neudržateľné.

Odvolací súd konštatuje, že práve pre spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi žalobcom a žalovaným bolo potrebné vychádzať zo zákonnej úpravy § 9 ods. 2 písm. b) v spojení s ust. § 12 zákona č. 116/1990 Zb. v spojení s ust. § 3 Občianskeho zákonníka. Zároveň zvyrazňuje i úpravu v § 265 Obchodného zákonníka, keď má za to, že je namieste poskytovať ochranu nielen tomu, vo vzťahu ku ktorému sa vykonáva právo, o ktorom žalovaný tvrdí, že je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ale právnu ochranu požíva i ten, kto dojednané právo vyplývajúce z obchodného záväzkového vzťahu vykonáva. Práve pre zachovanie pomeru výkonu práva oproti stojacej povinnosti preto bolo

možné súdom ingerovať do zmluvnej voľnosti účastníkov, ktorú pri kreovaní ich záväzkového vzťahu vyjadrili v zmluve.“.

Aj keď sa krajský súd stotožnil s rozsudkom okresného súdu a v podrobnostiach na jeho závery odkázal, z citovaných častí napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že sa dostatočne venoval okolnostiam podstatným pre rozhodnutie, či výkon práva sťažovateľky možno hodnotiť ako rozporný so zásadami poctivého obchodného styku, v dôsledku čoho v zmysle § 265 Obchodného zákonníka uzavrel, že tento výkon práva s uvedenými zásadami poctivého obchodného styku rozporný je. Vzhľadom na obširnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu mohol ústavný súd k tomuto názoru dospieť aj bez toho, aby bol nútený podrobnejšie sa oboznamovať s obsahom odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Krajský súd pritom odôvodnil svoje závery konkrétnymi skutkovými okolnosťami vyvedenými z vykonaného dokazovania, ktoré podrobne popísal a z ktorých vyvodil, že sťažovateľka v existujúcom právnom vzťahu so žalovanou vykonávala svoje právo v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. v rozpore s dobrými mravmi. Ústavný súd preto konštatuje, že tento postup krajského súdu zodpovedá obsahu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta.

Ústavný súd považuje za samozrejmé a určujúce pre hľadanie práva, že vždy je nevyhnutné vychádzať z individuálnych rozmerov každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na konkrétnych skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť netypické, čo však nezavaruje všeobecné súdy povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri svojom rozhodovaní prihliadal na špecifické okolnosti prípadu, keď sa neriadil len úzko vykladanou zákonnou úpravou podnájomného právneho vzťahu, ale výkon práv vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu podrobil ich hodnoteniu z hľadiska súladu s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom. Je totiž v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov medzi sťažovateľkou a žalovanou, aby zo strany všeobecného súdu bola preskúmaná uplatniteľnosť príslušnej zákonnej úpravy na posudzovaný prípad, a to v spojení s posúdením otázky, či poskytnutie právnej ochrany zaručujúce sťažovateľke finančné plnenie od žalovanej za v okolnostiach prípadu neposkytované služby (nájom), ktoré tvorilo

predmet zmluvy o podnájme nebytových priestorov a ktoré od sťažovateľky už zjavne žalovaná nepožadovala, zodpovedá zásadám poctivého obchodného styku, resp. dobrým mravom a v širšom kontexte aj zásade spravodlivosti, ktorá tvorí súčasť materiálne chápaného princípu právneho štátu. K obdobným záverom o potrebe prihliadať pri rozhodovaní súdov o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov na zásady poctivého obchodného styku ako aj dobré mravy ústavný súd dospel okrem krajským súdom zmieňovaného nálezu sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 8. decembra 2010 aj v ďalších svojich rozhodnutiach (napr. I. ÚS 501/2010, I. ÚS 33/2012, IV. ÚS 54/2012).

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že aplikácia zákonov a ostatných právnych predpisov dopadajúcich na prerokovaný prípad (v danom prípade § 265 Obchodného zákonníka a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) je vecou všeobecných súdov, pričom úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na posúdenie jej ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti tejto aplikácie. Ústavný súd totiž nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle judikatúry ústavného súdu by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by bol tento svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis III. ÚS 538/2012).

Ústavný súd preto v závere konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne odôvodnené a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor krajského súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa

želaní účastníka konání, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu z ústavne významných hľadísk dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy ani jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na absenciu priamej súvislosti medzi sťažovateľkou označenými právami na jednej strane a napadnutým rozsudkom krajského súdu považuje ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a preto ju bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2013